

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

ENGLAND CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND
EDUCATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION: a collection scientific works of the International scientific conference – London, England, 2025. Issue 5

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON MULTIDISCIPLINARY STUDIES AND EDUCATION**». Which took place in London , 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

PSIXOLOGIYA MUSTAQIL FAN SIFATIDA: PREDMETI, MAQSADI, METODLARI HAMDA PSIXIKA VA ONG MUAMMOSI

Shaxzoda Bazarova Raximjonovna

Termez iqtisodiyot va servis universiteti 2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: **Qurbonova Nazira Nizomiddinovna**

Termez iqtisodiyot va servis universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur ilmiy maqolada psixologiyaning mustaqil fan sifatida shakllanishi, uning predmeti, maqsadi va vazifalari nazariy jihatdan yoritilgan. Psixologiya fanining asosiy tamoyillari va tadqiqot metodlari ilmiy manbalar asosida tahlil qilingan. Shuningdek, psixika va ong tushunchalarining mohiyati, ularning kelib chiqishi va inson faoliyatidagi o'rni izohlangan. Maqolada psixikaning rivojlanishi, ongning ijtimoiy-tarixiy xarakteri hamda inson xulq-atvori va faoliyatini boshqarishdagi ahamiyati asoslab berilgan. Ushbu tadqiqot psixologiya fanining nazariy asoslarini tushunishga hamda ta'lim va amaliyot jarayonida undan samarali foydalanishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: psixologiya, psixika, ong, psixologiya predmeti, metodlar, tamoyillar.

Kirish. Psixologiya inson ruhiy hayotini, uning xulq-atvori va faoliyatini o'rganadigan muhim fanlardan biridir. Zamonaviy jamiyat sharoitida inson omili yetakchi ahamiyat kasb etayotganligi sababli psixologiya faniga bo'lgan ehtiyoj tobora ortib bormoqda. Psixologiya dastlab falsafa tarkibida rivojlangan bo'lsa-da, keyinchalik mustaqil ilmiy fan sifatida shakllandi. Ushbu maqolada psixologiyaning ilmiy mohiyati va asosiy tushunchalari keng tahlil qilinadi.

Psixologiya mustaqil fan sifatida. Psixologiya uzoq tarixiy taraqqiyot jarayonida mustaqil fan sifatida shakllangan. XIX asr oxirlarida eksperimental tadqiqot metodlarining paydo bo'lishi psixologiyani falsafadan ajralib chiqishiga sabab bo'ldi. Natijada psixologiya inson psixikasini ilmiy asosda o'rganadigan fan sifatida e'tirof etildi. Bugungi kunda psixologiya ta'lim, tibbiyot, mehnat va ijtimoiy hayotning turli sohalarida muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Psixologiyaning predmeti, maqsadi va vazifalari

Psixologiyaning predmeti — inson psixikasi, uning rivojlanishi, faoliyat va xulq-atvor jarayonida namoyon bo'lishidir. Psixologiya insonning ichki ruhiy holatlarini va tashqi xatti-harakatlarini o'zaro bog'liqlikda o'rganadi.

Psixologiyaning asosiy maqsadi — inson psixikasining qonuniyatlarini aniqlash va ularni amaliy faoliyatda qo'llashdan iborat.

Psixologiyaning vazifalari quyidagilardan iborat:

- psixik jarayonlar va holatlarni o'rganish;
- shaxsning individual xususiyatlarini tahlil qilish;
- psixik rivojlanish qonuniyatlarini aniqlash;
- psixologik bilimlarni amaliyotga tatbiq etish.

Psixologiyaning asosiy tamoyillari. Psixologiya fanida bir qator ilmiy tamoyillar mavjud bo'lib, ular tadqiqotlarning asosini tashkil etadi. Asosiy tamoyillar quyidagilardan iborat: deterministik tamoyil — psixik hodisalarning sabab-oqibatli bog'liqligi; rivojlanish tamoyili — psixikaning doimiy o'zgarib borishi;

ong va faoliyat birligi tamoyili — psixika faoliyat jarayonida namoyon bo'lishi; shaxsga yondashuv tamoyili — har bir insonning individual xususiyatlarini hisobga olish.

Psixologiyada tadqiqotlar turli ilmiy metodlar orqali amalga oshiriladi. Eng asosiy metodlar quyidagilardir:

-kuzatish;

-suhbat;

-test metodi;

-eksperiment;

faoliyat mahsullarini tahlil qilish.

Ushbu metodlar psixik jarayonlarni chuqur va obyektiv o'rganish imkonini beradi.

Psixika va ong tushunchasi

Psixika — bu inson va hayvonlarning tashqi olamni ong orqali aks ettirish qobiliyatidir. Psixika tirik organizmning muhitga moslashuvini ta'minlaydi. Inson psixikasi ijtimoiy tajriba asosida rivojlanadi.

Ong — psixikaning eng yuqori shakli bo'lib, faqat insonga xosdir. Ong insonning o'zini va atrof-muhitni anglashini, faoliyatini rejalashtirishini va boshqarishini ta'minlaydi. Ong ijtimoiy mehnat va muloqot jarayonida shakllanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, psixologiya inson ruhiy hayotini o'rganadigan mustaqil va muhim fan hisoblanadi. Psixologiyaning predmeti, maqsadi va metodlarini bilish insonni chuqurroq tushunishga yordam beradi. Psixika va ong masalalarini o'rganish esa shaxsning har tomonlama kamol topishida muhim ahamiyatga ega. Shu bois psixologiya fanini chuqur o'rganish zamonaviy jamiyat ehtiyojlaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1.Leontyev A.N. Faoliyat. Ong. Shaxs. – Moskva, 2018.

2.Rubinshteyn S.L. Umumiy psixologiya asoslari. – Sankt-Peterburg: Piter, 2020.

3.Atkinson R., Hilgard E. Introduction to Psychology. – New York: Harcourt, 2019.

4.Zimbardo P. Psychology and Life. – Pearson, 2021.

5.G'oziyev E.G'. Umumiy psixologiya. – Toshkent: O'qituvchi, 2022.

